

Uniwersyteckie Centrum Wiedzy o Dostępności UAM
Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych
Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Rejestracja bezpłatna
na stronie WNGiG
od 08 kwietnia 2026

Seminarium naukowe

Patronat:

Dostępność

w przestrzeni geograficznej

14 maja 2026

Collegium Geographicum UAM, Aula 21

ul. B. Krygowskiego 10, 61-680 Poznań

Organizatorzy:

Accessible
centre **EU**

WFOŚiGW
POZNAŃ

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ucwod.amu.edu.pl

Seminarium naukowe
pod patronatem Dziekana WNGiG prof. dr hab. Grzegorza Rachlewicza
oraz Dziekana WGSEiGP prof. dr hab. Pawła Churskiego

Dostępność w przestrzeni geograficznej

14 maja 2026

10:00–10:30	Rejestracja uczestników
10:30–10:35	Otwarcie seminarium
prof. Alina Zajadacz, WNGiG UAM
10:35–11:00	Prezentacja projektu Accessible EU
dr inż. Krzysztof Dobosz, Accessible EU
11:00–11:20	Dobre praktyki dostępności w transporcie i miastach
Małgorzata Tokarska, Accessible EU
11:20–11:40	Dostępność w przestrzeni geograficznej z użyciem informatycznych technologii asystujących
dr inż. Krzysztof Dobosz, Accessible EU
11:40–12:00	Dostępność turystyki na obszarach górskich – przykłady dobrych praktyk
mgr Paweł Sowa, WNGiG UAM
12:00–13:00	Przerwa – Lunch
13:00–13:20	Dokumentowanie przestrzeni geograficznej w formie wirtualnego spaceru – przykładowe narzędzia
dr inż. Łukasz Halik, WNGiG UAM
13:20–13:40	Pieszność w doświadczeniu użytkowników przestrzeni miejskiej. Wstępne wyniki badań ankietowych
dr inż. arch. K. Sikorska-Podyma, dr inż. arch. M. Szejnfeld, mgr inż. arch. M. Rakowicz, WGSEiGP UAM
13:40–14:00	Standardy turystyki dostępnej – koncepcja samooceny obiektów turystycznych na Szlaku Piastowskim
Bartosz Borowiak, Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski”
14:00–14:15	Panel dyskusyjny z udziałem wszystkich prelegentów
prof. Alina Zajadacz, WNGiG UAM
14:15–14:20	Zakończenie seminarium
prof. Alina Zajadacz, WNGiG UAM

Dobre praktyki dostępności w transporcie i miastach mgr Małgorzata Tokarska* (Accessible EU)

Prezentacja dotyczy zagadnienia dostępności w kontekście transportu, zwłaszcza podczas organizacji wycieczek dla osób z niepełnosprawnościami. W jej pierwszej części zostaje poruszone pytanie, czy pojęcie dostępności jest rozumiane w taki sam sposób przez wszystkie osoby i instytucje. Następnie omówione są kwestie związane z zapewnieniem dostępnego transportu w miastach podczas organizacji wyjazdów dla grup osób z różnymi potrzebami. Ważnym elementem prezentacji jest również wskazanie głównych barier, które utrudniają korzystanie zarówno z publicznych, jak i prywatnych środków transportu. Całość uzupełniają przykłady dobrych praktyk w zakresie dostępności transportu, pochodzące z różnych krajów Europy i świata.

***mgr Małgorzata Tokarska**

Właścicielka pierwszego licencjonowanego biura podróży dla osób z niepełnosprawnościami. Małgorzata Tokarska, sama jest osobą z niepełnosprawnością wrodzoną (porusza się o kuli). To ułatwia rozumienie specyficznych potrzeb tej grupy osób. Wyróżnienia: Człowiek Bez Barier w 2009 r., „Lista mocy. 100 wpływowych Polek i Polaków z niepełnosprawnością” – 2018 r. Konkurs Lady D Mazowska w 2025. Partner w międzynarodowych projektach i konferencjach. Aktualny projekt: partner na Polskę w projekcie AccessibleEU.

Prezentacja projektu AccessibleEU dr inż. Krzysztof Dobosz* (AccessibleEU)

AccessibleEU to inicjatywa UE, której celem jest wspieranie wdrażania polityk i przepisów dotyczących dostępności, w szczególności Europejskiego Aktu o Dostępności. Projekt działa jako europejskie centrum zasobów, gromadząc i udostępniając wiedzę, dobre praktyki, standardy oraz narzędzia związane z dostępnością produktów, usług i środowiska zbudowanego. AccessibleEU organizuje szkolenia, warsztaty i wydarzenia eksperckie, które pomagają podnosić kompetencje administracji publicznej, przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych. Istotnym elementem projektu jest budowanie sieci współpracy i wymiana doświadczeń między państwami członkowskimi oraz różnymi interesariuszami. Dzięki działaniom informacyjnym i edukacyjnym AccessibleEU zwiększa świadomość potrzeb osób z niepełnosprawnościami i wspiera tworzenie bardziej inkluzywnego społeczeństwa, w którym każdy obywatel ma równy dostęp do dóbr i usług.

***Dr inż. Krzysztof Dobosz**

Pracownik naukowo-dydaktyczny Katedry Algorytmiki i Oprogramowania na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Zajmuje się zagadnieniami związanymi z dostępnością w obszarze ICT, w szczególności oprogramowaniem urządzeń mobilnych. Dla studentów prowadzi z tego obszaru kursy: „Technologie asystujące z urządzeniami mobilnymi” oraz „Dostępność w grach mobilnych”. Obecnie kieruje projektem ERASMUS+ „UPGRADE - Unlocking Potential through Gaming, Research, Accessibility, Development, and informal Education” (project number: 2025-1-AT01-KA220-YOU-000362687). Jego dorobek obejmuje kilkadziesiąt publikacji naukowych i dydaktycznych. Jest recenzentem czasopism z ministerialnej listy A, m.in. „Technology and Disability”, „Assistive Technology”, „Computers in Human Behavior”. Od 2016 roku jest członkiem Association for the Advancement of Assistive Technology in Europe, gdzie pełni funkcję osoby kontaktowej na Polskę. Jest ekspertem merytorycznym w NCBiR i PARP. Od 2023 roku pełni rolę eksperta krajowego w unijnym projekcie AccessibleEU.

Dostępność w przestrzeni geograficznej z użyciem informatycznych technologii asystujących

dr inż. Krzysztof Dobosz* (AccessibleEU)

Dostępność w przestrzeni geograficznej dzięki informatycznym technologiom asystującym jest w coraz większym stopniu realizowana za pomocą smartfonów, które stały się powszechnym narzędziem codziennego użytku. Dzięki wbudowanym sensorom smartfony umożliwiają precyzyjną lokalizację użytkownika i skuteczną nawigację w przestrzeni. Istotną rolę odgrywają również funkcje dostępności oferowane przez mobilne systemy operacyjne, w tym synteza mowy, czytniki ekranu, sterowanie głosowe oraz sygnały wibracyjne, które wspierają osoby z niepełnosprawnościami. Z kolei aplikacje mobilne pozwalają na wyznaczanie tras dostosowanych do indywidualnych potrzeb, informowanie o barierach architektonicznych oraz ułatwianie orientacji w nieznanym terenie. Zwrócona zostanie również uwaga na możliwości wykorzystywania AI, która umożliwi rozpoznawanie obiektów, tekstu i elementów otoczenia przy użyciu kamery smartfona. Rozwój tych rozwiązań zwiększa samodzielność użytkowników, również tych o specjalnych potrzebach oraz przyczynia się do tworzenia bardziej dostępnej przestrzeni geograficznej.

Dostępność turystyki na obszarach górskich – przykłady dobrych praktyk

mgr Paweł Sowa* (WNGiG)

Góry mogą być i co więcej – stają się coraz bardziej dostępne dla turystów z niepełnosprawnościami. Na całym świecie pojawiają się rozwiązania, które pozwalają na korzystanie z walorów obszarów górskich. Ich skala i forma bywa bardzo zróżnicowana – począwszy od niewielkich udogodnień na szlakach, po duże inwestycje w nowoczesną infrastrukturę systemów kolei linowych z tarasami widokowymi w wysokich partiach gór. Mianownik tych rozwiązań jest wspólny: umożliwić dostęp osobom z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami ze względu na wiek czy stan zdrowia do atrakcji turystycznych. Celem prezentacji jest pokazanie na konkretnych przykładach z Austrii, Czech, Polski i Włoch, że osoba poruszająca się na wózku lub posiadająca problemy ze wzrokiem, może zwiedzić jaskinię, wyjść na szlak, podziwiać panoramę ze szczytu czy też kontemplować bogactwo form skalnych.

***Mgr Paweł Sowa**

doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w dyscyplinie nauk o Ziemi i środowisku. W swoich badaniach skupia się na możliwościach rozwoju turystyki dostępnej na obszarach górskich w Polsce.

Do prowadzenia badań wykorzystuje swoje doświadczenie w pracy w branży turystycznej – od 2001 r. jest pilotem wycieczek turystycznych a od 2002 r. przewodnikiem turystycznym po Poznaniu. W latach 2023–2024 wykonawca międzynarodowych projektów badawczych: ERASMUS+ “The development of the innovative educational method of accessible tourism; in Central Europe – ACCESSIBLE” (project number: 2022-2-HU01-KA220_HED-000099410) Funduszu Wyszehradzkiego “Data collection Guidelines for tourism and sustainability monitoring in cultural destinations” (project number: 22320140).

Dokumentowanie przestrzeni geograficznej w formie wirtualnego spaceru - przykładowe narzędzia dr inż. Łukasz Halik* (WNGiG)

Celem wystąpienia jest zaznajomienie uczestników z narzędziami i technologiami umożliwiającymi tworzenie wirtualnych spacerów w formie serii panoram sferycznych z interaktywnymi elementami opisującymi obiekty lub zjawiska widoczne na panoramach. Dokumentowanie przestrzeni geograficznej w formie serii powiązanych ze sobą panoram sferycznych (wirtualny spacer) pozwala na zachowanie i późniejszą analizę tych elementów środowiska, które twórcy/obserwatorowi mogli umknąć podczas pierwszego oglądania danego miejsca. Wirtualne spacery są zaliczane do jednej z form immersyjnego eksplorowania przestrzeni geograficznej. Odpowiednio przygotowane mogą być przeglądane nie tylko na ekranie monitora, ale również w wyświetlaczach nagłownych (gogle VR). Ten sposób dokumentowania przestrzeni geograficznej wyświetlany w goglach VR pozwala na wywołanie w użytkowniku głębszego odczucia bycia w obserwowanym miejscu oraz może wpłynąć na większe zaangażowanie w eksplorację tejże przestrzeni. Podczas prezentacji omówione zostaną dwie popularne biblioteki JavaScript umożliwiające dokumentowanie przestrzeni geograficznej w formie panoram sferycznych, poruszona zostanie również kwestia platform, na których można tworzyć i testować tego typu geowizualizacje.

***Dr inż. Łukasz Halik**

doktor nauk o Ziemi i środowisku, adiunkt w Zakładzie Kartografii i Geomatyki WNGiG UAM. W swoich badaniach koncentruje się na możliwościach wykorzystania technologii immersyjnej wirtualnej rzeczywistości oraz rozszerzonej rzeczywistości w tworzeniu geowizualizacji 3D. Pełni funkcję wiceprzewodniczącego komisji ds. map topograficznych przy Międzynarodowej Asocjacji Kartograficznej. W latach 2023–2024 był wykonawcą międzynarodowego projektu badawczego ERASMUS+ "The development of the innovative educational method of accessible tourism in Central Europe – ACCESSIBLE" (project number: 2022-2-HU01-KA220_HED-000099410). Obecnie uczestniczy w realizacji „Uniwersyteckiego Centrum Wiedzy o Dostępności UAM” w ramach projektu grantowego nr FERS.03.01-IP.08-0259/24-00, finansowanego przez NCBiR.

Pieszność w doświadczeniu użytkowników przestrzeni miejskiej. Wstępne wyniki badań ankietowych

dr inż. arch. Kamila Sikorska-Podyma*, dr inż. arch. Marta Szejnfeld**, mgr inż. arch. Matylda Rakowicz*** (WGSEiGP)

Celem wystąpienia jest przedstawienie wstępnych wyników badań ankietowych dotyczących doświadczeń użytkowników w zakresie poruszania się pieszo. Badanie zostało przeprowadzone wśród społeczności akademickiej UAM – studentek i studentów oraz pracowniczek i pracowników – w ramach prac nad opracowaniem standardów dostępności, w tym standardów dotyczących przestrzeni komunikacji pieszej. Punktem wyjścia dla analiz było założenie, że „pieszość” nie jest jedynie formą przemieszczania się, lecz istotnym elementem codziennego doświadczenia przestrzeni, wpływającym na poczucie bezpieczeństwa, komfortu, orientacji oraz włączenia społecznego. W badaniu skoncentrowano się na identyfikacji barier infrastrukturalnych, organizacyjnych i informacyjnych, a także na subiektywnej ocenie jakości ciągów pieszych oraz dostępności przestrzeni wspólnych. Wystąpienie przedstawi najczęściej wskazywane trudności oraz obszary wymagające interwencji, a także zróżnicowanie doświadczeń respondentów. Uzyskane wyniki stanowią istotny materiał diagnostyczny i będą podstawą do formułowania rekomendacji w zakresie projektowania bardziej dostępnych i inkluzywnych przestrzeni dedykowanych pieszym.

***dr inż. arch. Kamila Sikorska-Podyma**

adiunkt, pracownik badawczo-dydaktyczny WGSEiGP UAM. Czynny architekt i członek Wielkopolskiej Okręgowej Izby Architektów RPj (WOIA RP) z pełnymi uprawnieniami budowlanymi do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej. Doktor nauk technicznych w specjalności „bezpieczeństwo pożarowe obiektów zabytkowych”. Prezes stowarzyszenia „Instytut Projektowania Bezpieczeństwa Pożarowego” (IPBP) z siedzibą w Poznaniu. Członek Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Pożarnictwa (SITP). Wykonawca projektu „Projektowanie uniwersalne: Innowacyjne podejście do kreowania przestrzeni dostępnej dla wszystkich” realizowanego na WGSEiGP (POWR.03.05.00-00-PU28/19). Od 2021 roku wykonawca projektu grantowego „Miasto odporne na stres w warunkach pandemii (Covid-19)” finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) (2021/41/B/HS4/02471). Obecnie aktywnie uczestniczy w realizacji „Centrum Wiedzy o Dostępności UAM” w ramach projektu nr FERS.03.01-IP.08-0259/24-00. Od 2010 roku współpracuje z środowiskiem architektonicznym w zakresie architektury i bezpieczeństwa pożarowego. Jej badania obejmują m.in. projektowanie architektoniczne i urbanistyczne, bezpieczeństwo pożarowe w skali budynków i miast, projektowanie uniwersalne oraz zagadnienia rozwoju zrównoważonego i planowania przestrzennego.

****dr inż. arch. Marta Szejfeld**

adiunkt w Zakładzie Gospodarki Przestrzennej i Projektowania Urbanistycznego na WGSEiGP UAM. Architekt, urbanista i inżynier budownictwa, specjalizująca się w badaniach nad modelowaniem struktur przestrzennych miast, współczesnymi procesami urbanizacji, planowaniem przestrzennym oraz wpływem zmian klimatu na funkcjonowanie systemów miejskich. Autorka i współautorka licznych artykułów naukowych, monografii i wystąpień na międzynarodowych konferencjach, m.in. ERSA, IGU, AMPS i Elsevier. Kierowniczką projektu „Miasto odporne” (NCN Miniatura 6) oraz współrealizatorką projektów badawczych finansowanych przez NCN i NCBiR w tym „Miasto odporne na stres w warunkach pandemii (COVID19)” (2021/41/B/HS4/02471) oraz „Uniwersyteckie Centrum Wiedzy o Dostępności UAM” (FERS.03.01-IP.08-0259/24-00). Wyróżniona przez Radę Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej oraz Fundację Rozwoju Miasta Poznania za rozprawę doktorską, finalistka konkursu Architektura-Murator oraz laureatka programów IDUB UAM. Posiada uprawnienia urbanistyczne (ZOIU nr 478) a także kwalifikacje w zakresie GIS i projektowania uniwersalnego. Autorka kilkudziesięciu opracowań planistycznych. Od 20 lat łączy teorię z praktyką, współpracując z samorządami i instytucjami publicznymi przy tworzeniu dokumentów planistycznych i strategii adaptacji miast do zmian klimatu (ekspert IOŚ-PIB). Jest członkinią Towarzystwa Urbanistów Polskich oraz Global Urban Development.

*****mgr inż. arch. Matylda Rakowicz**

wykładowca na WGSEiGP UAM. Uprawniony architekt do projektowania bez ograniczeń specjalizujący się w projektowaniu uniwersalnym, członek Izby Architektów RP, Członek Global Urban Development, prezes i założycielka fundacji Trzy Czwarte. W 2014 r. była zaangażowana w projekt „Nauka w przestrzeni”, organizując warsztaty dla liceów „Wejście tylko dla sprawnych. Czy bariery architektoniczne są etyczne?”, w ramach grantu Ścieżki Kopernika Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego a w roku 2019 prowadziła zajęcia dydaktyczne w ramach projektu „Projektowanie uniwersalne: Innowacyjne podejście do kreowania przestrzeni dostępnej dla wszystkich” realizowanego na WGSEiGP (POWR.03.05.00-00-PU28/19). Od roku 2019 współpracuje z biurami architektonicznymi przygotowując programy funkcjonalno-użytkowe dla instytucji sektora pozarządowego, zajmujących się budową mieszkań wspomaganych i budynków opieki wytchnieniowej dla osób starszych i z niepełnosprawnościami. Audytor dostępności architektonicznej z wieloletnim doświadczeniem (wnioski z tej pracy stały się podstawą artykułu napisanego z dr hab. Agatą Gawlak w Zeszytach Politechniki Poznańskiej (2023) „Dostępność architektoniczna budynków oświaty na wybranych przykładach”. Obecnie pracuje przy tworzeniu Uniwersyteckiego Centrum Wiedzy o Dostępności UAM.

Standardy turystyki dostępnej – koncepcja samooceny obiektów turystycznych na Szlaku Piastowskim *mgr Bartosz Borowiak* (Klaster Szlaku Turystycznego „Szlak Piastowski”)*

Prezentacja będzie dotyczyć koncepcji standardów turystyki dostępnej oraz możliwości zastosowania narzędzia samooceny w obiektach turystycznych zlokalizowanych na Szlaku Piastowskim. Zostaną w niej przedstawione założenia turystyki dostępnej, której celem jest umożliwienie korzystania z oferty turystycznej wszystkim odwiedzającym, w tym osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz osobom o szczególnych potrzebach. Omówiona zostanie również idea samooceny obiektów turystycznych jako narzędzia pozwalającego na identyfikację barier oraz ocenę stopnia dostosowania infrastruktury i usług do potrzeb różnych grup użytkowników. Wskazane zostanie także, w jaki sposób wprowadzenie standardów dostępności oraz systematyczna samoocena mogą przyczynić się do podniesienia jakości oferty turystycznej na Szlaku Piastowskim oraz zwiększenia jego atrakcyjności dla szerokiego grona turystów.

***Mgr Bartosz Borowiak**

absolwent administracji, komunikacji społecznej oraz digital marketingu. Od urodzenia związany z gminą Kłecko. Posiada kilkunastoletnie doświadczenie w pracy w samorządzie. Prezes Klastra Turystycznego „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”. Od ponad 20 lat, społecznik, regionalista, lokalny animator kultury. Laureat nagrody Bohateron, odznaczony Brązowym Krzyżem Zasług oraz medalem „Wierni Tradycji”. Od 8 lat tworzy makiety historyczne z klocków LEGO.

Prowadzenie seminarium:

prof. dr hab. Alina Zajadacz (WNGiG UAM)*

***prof. dr hab. Alina Zajadacz**

jest geografem, profesorem nauk społecznych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie pełni również funkcję prodziekana Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz przewodniczącej rady programowej ds. kierunku studiów turystyka i rekreacja. Jej badania koncentrują się na turystyce dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami, turystyce zrównoważonej oraz potencjale turystycznym miast i regionów. Posiada bogate doświadczenie w realizacji prac projektowych jako kierownik lub wykonawca w grantach krajowych i międzynarodowych, zarówno naukowych, jak i branżowych (<https://alina-zajadacz.web.amu.edu.pl/projekty/>). Obecnie kieruje projektem finansowanym z Europejskich Funduszy na Rzecz Rozwoju Społecznego (FERS) 2025–2028 „Uniwersyteckie Centrum Wiedzy o Dostępności UAM”. Współpracuje z ośrodkami naukowymi w Polsce w zakresie badań z geografii turystyki (Geograficzne Laboratorium Turystyki), a także z zagranicznymi grupami badawczymi, w tym z „Tourism For All NZ” na Auckland University of Technology w Nowej Zelandii.